

Factsheet

Toolbox 1, 2 en 3 Bouwspraak

Bouwspraak

De afgelopen decennia is het aantal arbeidskrachten uit andere landen die werken in de Nederlandse bouwsector drastisch toegenomen. De hoofdmoot van deze arbeidskrachten komt uit Polen, Turkije en Bulgarije. Voor het jaar 2017 heeft het Economisch Instituut voor de Bouwnijverheid het totaal aan buitenlandse arbeidskrachten berekend op +/- 41.000.

De buitenlandse arbeidskrachten worden onderverdeeld in ZZP'ers, werknemers, gedetacheerden en Uitzendkrachten. Veel van deze arbeidskrachten spreken geen of niet goed Nederlands. Ook is de kennis van Engels of Duits bij zowel Nederlandse als buitenlandse arbeidskrachten niet zodanig dat er een goed technisch gesprek kan worden gevoerd. Goede communicatie via gesproken taal is dan ook moeilijk.

Verder kent de bouwsector verschillende situaties waarbij geluid ervoor zorgt dat communicatie op een project bemoeilijkt wordt en men elkaar slecht kan verstaan. Het geluidsniveau van 80dB(A) wordt hierbij regelmatig overschreden en het dragen van gehoorbescherming is dan verplicht.

Ongevallen

Uit onderzoek in Nederland blijkt dat in de chemiesector het aantal ongevallen dat te wijten is aan taalproblemen tussen de 5% en 10% ligt. Uit gegevens van de Inspectie SZW [Tot 1 januari 2012 "Arbeidsinspectie"] over geregistreerde meldingsplichtige ongevallen in 2013 blijkt dat het onvoldoende begrijpen van de voertaal door niet Nederlanders in ruim 9% van de ongevallen waarbij zij betrokken waren een rol speelde.

Het aantal Nederland breed gemelde ongevallen bij de inspectie-SZW in 2017 was 4250 stuks. Ongevallen die gemeld moeten worden zijn ongevallen met de dood als gevolg. Bij blijvend letsel of een ziekenhuisopname.

Relevante wet- en regelgeving

Belangrijke oorzaken van een ongeval met buitenlandse arbeidskrachten kunnen zijn:

- Er is geen mondelinge communicatie mogelijk
- De communicatie (verbaal of non verbaal) komt verkeerd over
- Het niet kunnen lezen van handleidingen, werkinstructies en andere formulieren
- Andere manieren van werken
- Veiligheidsbesef staat op een ander niveau

Mogelijke oorzaken van niet op tijd in kunnen grijpen zijn:

- Elkaar niet kunnen verstaan vanwege harde geluiden
- De afstand om mondeling te kunnen communiceren is te groot
- Omdat goede communicatie tussen werknemers noodzakelijk is om elkaar te behoeden voor onveilige situaties met schadelijke effecten (direct) op de korte en/of lange termijn, heeft de bouwsector Bouwspraak ontwikkeld. Bouwspraak bestaat uit een aantal gebaren en borden/etiketten die zonder mondelinge communicatie door iedere werknemer begrepen kunnen worden, waarbij geluidshinder en afstand geen afbreuk aan de effectiviteit doen.

Informatie

Buitenlandse arbeidskrachten in de Bouw, 2019, EIB

Handreiking Arbomaatregelen, Taal en Veiligheidsrisico's, December 2019, SER

Taal en Veiligheid: Een groeiend nieuw werkveld, Paul Lindhout et al, 8 feb 2017, Tijdschrift

Toegepaste Arbowedenschappen

Staat van arbeidsveiligheid, Iedereen een veilige en gezonde werkplek, 2018, Inspectie-SZW